

สภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัยอนุบาลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคใต้

นางสาวสุทธิษา มาลีเลิศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2551
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

STATE AND PROBLEMS OF THE ORGANIZATION OF EXPERIENCES FOR
PRESCHOOLERS IN CHILD DEVELOPMENT CENTERS OF TAMBON
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN THE SOUTHERN REGION

Miss Sutticha Maleeles

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Early Childhood Education
Department of Curriculum, Instruction, and Educational Technology
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2008
Copyright of Chulalongkorn University

510375

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัยอนุบาลใน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคใต้

โดย

นางสาวสุทธิษา มาลีเลิศ

สาขาวิชา

การศึกษาปฐมวัย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.พอทธิ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จีระพันธุ์ พูลพัฒน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ปัทมศิริ ธีรานุรักษ์ จารุชัยนิวัฒน์)

สุทธิธา มาลีเลิศ : สภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัยอนุบาลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคใต้ (STATE AND PROBLEMS OF THE ORGANIZATION OF EXPERIENCES FOR PRESCHOOLERS IN CHILD DEVELOPMENT CENTERS OF TAMBON ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN THE SOUTHERN REGION)

อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ.ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ, 193 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัยอนุบาลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคใต้ 4 ด้าน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สื่อการเรียนการสอน และการประเมินพัฒนาการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 935 คน แบ่งเป็นผู้ดูแลเด็ก จำนวน 904 คน และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการเรียนการสอน

ผู้ดูแลเด็กใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการรอบด้าน คือ กิจกรรมเช้าจันทะ การร้องเพลง การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการเล่านิทาน

2. การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่มีห้องเรียนชั้นอนุบาลแยกเป็นเอกเทศ ทั้งนี้เน้นที่ความปลอดภัย อากาศถ่ายเท แสงสว่าง การจัดตกแต่งห้องเรียนด้วยป้ายนิเทศ ผลงานของเด็ก และของใช้ส่วนตัวสำหรับเด็ก แต่ละคน มีบริเวณของสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นสนาม

3. สื่อการเรียนการสอน

ผู้ดูแลเด็กใช้สื่อและซ่อมแซมสื่อที่ผลิตขึ้นเองร่วมกับเด็ก โดยเลือกสื่อที่มีราคาถูก และหาง่ายในท้องถิ่น

4. การประเมินพัฒนาการ

ผู้ดูแลเด็กใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ในการประเมินพัฒนาการเด็ก

5. ปัญหาที่พบ

ผู้ดูแลเด็กมีจำนวนไม่เพียงพอและขาดความรู้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็ก ขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ-อุปกรณ์ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพื้นที่จำกัด การจัดสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นสนามมีไม่เพียงพอและไม่เหมาะสมกับวัยของเด็ก และขาดเครื่องมือ-อุปกรณ์ในการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้

ภาควิชา...หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา.....ลายมือชื่อนิสิต.....สุทธิธา มาลีเลิศ.....
สาขาวิชา.....การศึกษาปฐมวัย.....ลายมือ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา.....2551.....

4883779827: MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION

KEY WORD: EXPERIENCES FOR PRESCHOOLERS / CHILD DEVELOPMENT CENTERS OF TAMBON ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN THE SOUTHERN REGION

SUTTICHA MALEELES: STATE AND PROBLEMS OF THE ORGANIZATION OF EXPERIENCES FOR PRESCHOOLERS IN CHILD DEVELOPMENT CENTERS OF TAMBON ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN THE SOUTHERN REGION

THESIS PRINCIPAL ADVISOR: ASST. PROF. WORAWAN HEMCHAYART Ph.D., 193pp.

The purpose of this research was to study state and problems of the organization of experiences for preschoolers in child development centers of tambon administrative organization in the southern region in four aspects: a learning organization, an arrangement of psychical environment, a learning and teaching media, and developmental evaluation. The samples were 935 which were divided into 904 caregivers and 31 heads of child development centers. The research instruments were a questionnaire, an interview form, and a survey form. Data were analyzed by frequency and percentage.

The findings were as follows:

1. A learning organization:

The caregivers used the early childhood curriculum B.E.2546 and arranged activities to promote a child development in all facets which were a rhythmical activity, a song, play and working with others, and a story telling.

2. An arrangement of psychical environment:

Most of child development centers had their own particular classrooms which were focused on safety, air flow, light, classroom arrangement in term of a documentary board and a display, each child private storing area, and playground with play equipments.

3. A learning and teaching equipment:

The caregivers employed and repaired learning and teaching media with the children by selecting a low cost and convenient product in their local areas.

4. A developmental evaluation:

The caregivers used an observation method once a week in order to evaluate their child development.

5. Problems:

There were a lack of caregivers, of knowledge in learning organization, of budget in purchasing learning and teaching equipments. Moreover, the child development centers had limited areas, insufficient and unsuitable playground and play equipments for child development, including a lack of equipment in evaluating children development and learning.

Department: Curriculum, Instruction, and Education Technology... Student's Signature: *Sutticha Maleeles*
Field of study: Early Childhood Education..... Principal Advisor's Signature: *W. Hemchayart*
Academic year: 2008.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาและการช่วยเหลืออย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ซึ่งได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาของการทำวิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้ารู้สึกทราบบ้างและประทับใจในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.ปัทมศิริ ธีรานุรักษ์ จารุชัยนิวัฒน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ดร.อัจจรา วงษ์เอก ผู้ช่วยศาสตราจารย์นัยนา อิศสระวิทย์ คุณสิภาลักษณ์ สถิติย์ภาศิกุล ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี รวมไปถึงเจ้าหน้าที่วิชาการสำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคใต้ทุกท่าน ที่ให้ความกรุณา ความช่วยเหลือในการให้ข้อมูลพื้นฐาน การอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือ และให้ความร่วมมือในการวิจัยตลอดจนการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณพี่ๆเจ้าหน้าที่ในศูนย์บรรณสารสนเทศ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่คอยเอื้อเฟื้อแหล่งข้อมูลตลอดจนการทำวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณ คุณพาดิ ไทรทอง นายอุเทน สวัสดิ์จัน นายพีระ รุกขชาติ นายภาณุวัฒน์ บุตรเรียง นางสาวสุรารักษ์ พรหมยอด นางสาวธีรรัตน์ ศรีวิรัตน์ นางสาวปณิตตา สำราญกิจ นางสาวชานาภา แสงจำปา และเพื่อนๆที่พี่น้องๆสาขาวิชาการศึกษาศรีมวัยทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่ตลอดมา

เหนือสิ่งอื่นใดที่จะหาเปรียบได้ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อจ๊กกี้ คุณแม่โสภา นางสาวนภสร มาลีเลิศ ที่คอยเป็นกำลังใจ ให้การอบรมสั่งสอน ให้คำปรึกษา และสนับสนุนด้านทุนทรัพย์ในการทำวิจัยแก่ผู้วิจัยเสมอมา จนประสบความสำเร็จในวันนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษา.....	11
ความเป็นมาของการจัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	11
ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	13
การถ่ายโอนภารกิจการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	14
ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	17
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	21
บทบาทหน้าที่ของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	25
การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัยอนุบาล.....	27
ความสำคัญของเด็กวัยอนุบาล.....	27
ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	28
หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	29
รูปแบบของการจัดการศึกษา.....	30

บทที่	ช หน้า
2	การจัดประสบการณ์.....35
	การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ.....46
	สื่อการเรียนการสอน.....52
	การประเมินพัฒนาการ.....59
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....67
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....74
	การศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน.....74
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....75
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....76
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....77
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....80
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....82
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....83
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลเด็ก.....84
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก วัยอนุบาล 4 ด้าน.....86
	ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กวัยอนุบาล 4 ด้าน.....122
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 128
	สรุปผลการวิจัย.....129
	อภิปรายผลการวิจัย.....135
	ข้อเสนอแนะทั่วไป.....137
	ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....137
	รายการอ้างอิง.....138
	ภาคผนวก.....149
	ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....150
	ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....151
	ภาคผนวก ค รายชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....172
	ภาคผนวก ง ตัวอย่างการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ.....184
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....193

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	78
2 ตัวแปรที่ศึกษาจำแนกตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	80
4 สถานที่ วัน เดือน ปี จำแนกตามการเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสำรวจ.....	81
5 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ดูแลเด็กจำแนกตามข้อมูลทั่วไป.....	84
6 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ดูแลเด็กจำแนกตามข้อมูลด้านสภาพ การจัดการเรียนการสอน.....	86
7 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ดูแลเด็กจำแนกตามข้อมูลด้านสภาพ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ.....	96
8 การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน.....	99
9 การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน.....	107
10 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ดูแลเด็กจำแนกตามข้อมูลด้านสภาพ สื่อการเรียนการสอน.....	114
11 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ดูแลเด็กจำแนกตามข้อมูลด้านสภาพ การประเมินพัฒนาการ.....	117
12 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ดูแลเด็กจำแนกตามข้อมูลปัญหาด้าน การจัดการเรียนการสอน.....	122
13 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ดูแลเด็กจำแนกตามข้อมูลปัญหาด้าน การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ.....	123
14 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ดูแลเด็กจำแนกตามข้อมูลปัญหาด้าน สื่อการเรียนการสอน.....	125
15 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ดูแลเด็กจำแนกตามข้อมูลปัญหาด้าน การประเมินพัฒนาการ.....	126

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1	โครงสร้างและอำนาจหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พุทธศักราช 2499.....13
2	โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและ องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546.....22
3	รูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รูปแบบที่ 1.....23
4	รูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รูปแบบที่ 2.....34
5	การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน รูปแบบที่ 1.....103
6	การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน รูปแบบที่ 2.....104
7	การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน รูปแบบที่ 3.....105
8	การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน รูปแบบที่ 4.....106
9	การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน รูปแบบที่ 1.....111
10	การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน รูปแบบที่ 2.....112
11	การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน รูปแบบที่ 3.....113